

AMMATTISTARTTI

Aikaisä ammattiin

Tekijä Harri Kauranen

Kehittämishankeraportti
Maaliskuu 2009

JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä Kauranen Harri	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 13	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi Ammattistartti		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu,		
Työn ohjaaja(t) Laitinen-Väänänen Sirpa		
Toimeksiantaja(t) Joensuun Ammattiopisto, tekniikka ja kulttuuri		
Tiivistelmä <p>Tämä kehityshanke käsittelee ohjaavan ja valmistavan koulutuksen (ammattistartin) opintoja. Opiskelija voi siirtyä joustavasti tutkintoon johtavaan koulutukseen tätä kautta. Tässä kehityshankkeessa olen tehnyt myös ammattistartin opintosuunnitelman (LIITE1).</p> <p>Ammattistartin tavoitteena on erityisesti parantaa opiskelijan edellytyksiä jatkokoulutukseen, laajentaa työelämän ja jatkokoulutusmahdollisuuksien tuntemista, kehittää uravalintavalmiuksia ja antaa keinoja selviytyä erilaisista elämäntilanteista. Ohjaava ja valmistava koulutus mahdollistaa opiskelijalle yksilöllisen ja hänen tavoitteitaan tukevan opiskelumuodon.</p> <p>Opiskelijoille on suunniteltu yhden – kolmen päivän tutustumisjakso puualan opintoihin. Tämän jakson aikana pyrimme herättämään mielenkiintoa alan opintoihin. Seuraavaksi opiskelija tulee työsaliharjoitteluun 1-10 viikoksi, josta pystytään arviointeja ja suorituksia hyväksi lukemaan puualan perusopintoina. Opiskelijat voivat suorittaa työssäoppimis opintojaan myös työpaikoilla / yritysissä.</p> <p>Opiskelijat tulevat joustavasti työsaliopetukseen, integroituna toisen tai kolmannen vuoden puuseppäoppilaiden ryhmään. Opiskelija suorittaa puualan peruskone koulutuksen, jonka jälkeen hän tekee asiakastöitä tai harjoituksia.</p>		
Avainsanat (asiasanat) työssäoppiminen, työelämään tutustuminen		
Muut tiedot Ammattistartin Puualan opetussuunnitelma		

Author(s) Kauranen Harri	Type of Publication Development project report	
	Pages 13	Language
	Confidential ☐ Until _____	
Title THE TRADE STARTS STUDIES		
Degree Programme (Vocational Teacher Education/Student Counsellor Education/Special Needs Teacher Education) Teacher Education college, Vocational Teacher Education		
Tutor(s) Laitinen-Väänänen Sirpa		
Assigned by The vocational student school of the Joensuu technology and culture		
Abstract <p>This development project deals with trade starts studies. The student can move elastic to exam education here with. In this development I have done the trade starts curricula, what is supplement. This trade start target to improve the students qualification to further training, extend working life and the further training learn, improve the career choose and give means to get over from lifestyle. The trade start chance to the student individual and his target objective study.</p> <p>To the students is planned one to three days familiarization to wood studies. In this period try to wake interest to region studies. At next student will go to the practical training to one to ten weeks, from which can estimates and performance compensate from wood area datum level. The students can take practical studies in the working places or the firm.</p> <p>The student comes elastic to work hall learning, integrate to second –year or third- years to joiner students group. The student take wood area education, after that he can do customer jobs or training.</p>		
Keywords practical studies, document folder an exercises		
Miscellaneous The trade starts curricula		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	2
2 HANKKEEN TAUSTAA	3
2.1 Ammatillisen koulutuksen yhteiskunnallinen tilanne.....	3
2.2 Ammatillinen koulutus Itä- Suomessa.....	3
2.3 Ohjaavan ja valmentavan koulutuksen tavoitteet.....	4
3. TAVOITE / TUOTOS.....	5
4. KEHITYSHANKKEEN ETENEMINEN	5
5. TUOTOS	6
6. POHDINTAA	9
6.1 Tuotosta	9
6.2 Tekemisen prosessi	9
6.3 Oma oppiminen	11
LÄHTEET	12
LIITTEET	13

1 JOHDANTO

Tämän kehityshankkeen tavoite oli niveltää Ammattistartin toimintaa puualan opintoihin mahdollisimman toimivaksi ja joustavaksi kokonaisuudeksi. Tehtävän tarkoitus oli laatia toimiva ja joustava opetussuunnitelma, ohjaavaan ja valmentavanaan Koulutukseen.

Ammatillisen toisen asteen koulutuksen täydentäväksi koulutukseksi, aloitettiin vuonna 2006 Opetushallituksen kokeiluhankkeena, Ammatillisen koulutuksen ohjaava ja täydentävä koulutus, joka sai nimekseen Ammattistartti. Lainsäädännössä puhutaan 'ohjaavasta ja valmentavasta koulutuksesta', mutta tässä työssä käytän ohjaavaan ja valmentavanaan koulutukseen käsitettä, koska se mielestäni kuvaa paremmin koulutuksen tehtävää. Koulutus ei itsessään ole toisen asteen koulutusta vaan siihen ohjaavaa ja valmentavaa koulutusta. Koulutuksen tarkoituksena on ehkäistä nuorten syrjäytymistä oppivelvollisuuden päättymisen jälkeen, se on tarkoitettu ennen kaikkea sellaisille opiskelijoille tai oppilaille jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa tai päässeet haluamalleen opintolinjalle tai kouluun.

Tämä kehityshanke on Pohjois-Karjalan ammattiopisto Joensuu, tekniikan ja kulttuurin koulutusalan puuosastolle suunniteltu ja toteutettu työ. Kehityshankkeella pyritään kehittämään ohjaavasta ja valmentavasta koulutuksesta pitkäkestoinen ja joustava järjestelmä.

Koulutuksesta ei ollut saatavana paljoa valmista tietoa. Käytin apuna puualan opetussuunnitelmaa ja omia kokemuksiani. Koulutuspäällikön kanssa kävimme läpi, missä opinnoissa voisi tehdä hyväksi lukuja valmentavan koulutuksen osalta. Koulutusta on suunniteltu niin, että opiskelijat tulevat aluksi tutustumaan puualan Koulutukseen, jonka jälkeen he päättävät haluavatko jatkaa opintoja.

2 HANKKEEN TAUSTAA

2.1 Ammatillisen koulutuksen yhteiskunnallinen tilanne

Koulutusjärjestelmää on viime vuosikymmenellä kehitetty voimakkaasti ja eritoten ammatillista koulutusta. Yhtenä lähtölaukauksena on ollut 1990- luvun alun lama, jolloin työttömäksi jääneille tai työttömyysuhan alaisille järjestettiin ponnekkaasti ammatillista täydennys- ja tutkintoon johtavaa koulusta. Näyttökoulutusten ja työssä oppimisen kehitys ja kasvu on asettanut suuria haasteita ammatillisen koulutuksen opetukseen. Tavoitteena on hankitun ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen sekä syrjäytymisen estäminen. (Pohjonen 2005,12-13.)

Koska vuosittain jää noin 300- 400 nuorta ilman jatkokoulutuspaikkaa, haluaa yhteiskunta panostaa näiden nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Opetushallitus on edistänyt viime vuosina nuorten koulutusta ja yhteiskuntakelpoisuuden parantamista erilaisilla resursseilla ja uusilla erikoiskoulutuksilla. Opetushallituksen ja ammatillisten oppilaitosten yhteinen intressi on kouluttaa kaikki ikäluokat ja varmistaa laadukas ja monipuolinen toisen asteen koulutus. Seutukunnallinen tavoite on luoda pysyviä työpaikkoja ja kestävä kehitystä koulutuksen ja aluepolitiikan suuntaan.

Ohjaavaan ja valmentavaan koulutus (ammattistartti) on tullut valtakunnalliseksi lisäkoulutukseksi, jossa opiskelija voi suorittaa kursseja tai työssä oppimista. Erityisesti suomen tieto- ja osaamisyhteiskunnassa, jossa koulutusmaailma ei välttämättä pysty tarjoamaan suoraan oikeaa koulutusta tai osaamista yritysten tarpeisiin, on kehitetty työssä oppimista jolloin yritys voi kasvattaa opiskelijan suoraan heidän tarpeittensa mukaan. (Pohjonen 2005,12-13.)

2.2 Ammatillinen koulutus Itä- Suomessa

Itä-Suomen työllisyystilanne on heikompi muuhun maahan verrattuna. Siitä syystä on opiskeluun ja koulutukseen panostettava enemmän, koulutusta on kehitettävä ja alueellista osaamista lisättävä. Toisen asteen koulutuksen tavoite on tuottaa

seutukunnalle tai alueen tarpeisiin ammattiosaajia, sekä mahdollistaa heidän jatko-opiskelu mahdollisuudet. Tästä syystä Itä- Suomessa on aloitettu alueellisena kokeiluna kuntouttavan ja valmistavan koulutuksen kokeilu. Tässä kokeilussa on aloittanut ensimmäisten joukossa Savonlinnan Ammatti- ja aikuisopisto jo vuonna 2006. Minulla on henkilökohtaisia kokemuksia kokeilusta, koska työskentelin aikaisemmin Savonlinnan ammatti- ja aikuisopiston palveluksessa. Nykyään ohjaava ja valmentavaa koulutusta järjestetään myös muualla Itä- Suomen alueella Mikkelissä, Kuopiossa, Iisalmessa ja Joensuussa.

Ammatillisen koulutuksen eli toisen asteen koulutuksen aloituspaikkoja oli syksyllä 2008 5647 kpl kun taas hakijoita oli 6918, hakijamäärä oli huomattavasti suurempi aloituspaikkoihin nähden, hakijoita 1,23 kpl / aloituspaikka. (Opetushallitus/Toisen asteen yhteishaku 29.04.2008.)

2.3 Ohjaavan ja valmentavan koulutuksen tavoitteet

Ohjaavan ja valmentavan Koulutuksen tehtävänä on tukea opiskelijan henkilökohtaista kasvua ja kehitystä sekä tukea nuorta ammatinvalinnassa. Tavoitteena on erityisesti parantaa opiskelijan edellytyksiä jatkokoulutukseen, laajentaa työelämän ja jatkokoulutusmahdollisuuksien tuntemista, kehittää uravalintavalmiuksia ja antaa keinoja selviytyä erilaisista elämäntilanteista. Koulutuksen tavoite on valmentaa opiskelijaa tulevaan opiskeluun. Ohjaava ja valmentava koulutus sisältää opiskelijan ura- ja tulevaisuuden suunnittelua, eri koulutustarjontaan tutustumista sekä työelämän ammattitehtäviin perehdyttäviä opintoja. Se pitää sisällään myös opiskelijan elämänhallintataitojen vahvistamiseen suuntaavia opintoja. (Pkky:n ammattistartin tietoja.)

Koulutuksen aikana annetaan mahdollisimman todenmukainen kuva työelämästä, ammateista ja koulutusvaihtoehdoista. Lisäksi kerrataan peruskoulussa opittuja yhteisten aineiden perusasioita ja parannetaan ammatillisissa opinnoissa tarvittavia valmiuksia ja elämänhallinta taitoja. Tavoitteena on, että opiskelija joko sijoittuu opiskelun aikana soveltuvalla koulutusosalalle tai hakee yhteisvalinnassa tutkintoon johtavaan ammatilliseen koulutukseen. (Pkky:n ammattistartin tietoja.)

Ohjaava ja valmentava koulutus kestää yhden vuoden, 20 – 40 opintoviikkoa. Opiskelija saa seuraavaan yhteishakuun kolme lisäpistettä opintojen suorituksesta. (OPH ammattistartti.) Tavoitteena on, että opiskelijalla on opintojen jälkeen jatko-opintoihin tai työhön siirtymisen suunnitelma.

3. TAVOITE / TUOTOS

Tämän kehityshankkeen tavoite on niveltää ohjaavaan ja valmentavaan koulutukseen toimintaa puualan opintoihin mahdollisimman toimivaksi ja joustavaksi kokonaisuudeksi.

Ohjaavaan ja valmentavaan koulutukseen on laadittu opintosuunnitelma, jonka tarkoituksena on helpottaa opiskelijan siirtymistä työsalipainotteiseen opiskeluun.

Työn tarkoituksena on poistaa opintojen päällekkäisyyksiä ja tehdä opiskelijan oppimisympäristö mahdollisimman asianmukaiseksi. Lähipäivien ohjelma on suunniteltu niin että tehtävät suoritetaan suorassa kontaktissa ja ohjauksessa opettajan kanssa, täten opettajalla on mahdollisuus reagoida asioihin nopeasti. Opiskelijat sopeutuvat paremmin työsalin opetukseen kuin teoria painiotteiseen luokkaopetukseen.

Hankkeen tuotoksena syntyi ohjaavan ja valmentavan koulutuksen puualan opetussuunnitelma.

4. KEHITYSHANKKEEN ETENEMINEN

Kehitysvaihe

Joensuun Ammatti- opistolla aloitettiin syksyllä 2008 ohjaava ja valmentava Koulutus. Koulutuspäällikkö Anna- Kaisa Räsänen ehdotti, että tekisin Opetussuunnitelman tähän koulutukseen, koska sitä ei vielä ollut.

Toteutusvaihe

Toteutusvaiheen alussa keräsin tietoa eri lähteistä, kuten internetistä ja kirjastosta.

Toteutusvaiheessa hyödynsin omaa - ja työtovereiden ammattiosaamista ja työkokemusta. Tutustuin muiden ammattialojen ohjaavan ja valmentavan koulutuksen opintosuunnitelmiin. Pohdin asioita ja tein johtopäätöksiä.

Dokumentointivaihe

Dokumentointivaiheessa kirjoitin tiedot yhteen, muokkasin ja uudistin.

Dokumentointivaihe kesti useita kuukausia, koska tein sitä työn ohella vähitellen.

5. TUOTOS

Kehittämishankkeen tuotos on kuvattu kokonaisuudessa liitteessä 1: Kirjallinen puualan opintosuunnitelma Ohjaavaan ja valmentavaan koulutukseen Pohjois-Karjalan ammattiopiston, tekniikan ja kulttuurin koulutusohjelmaan puuosastolle.

Opetussuunnitelma otettiin käyttöön helmikuun alussa 2009.

Opintosuunnitelmaa säilytetään koulun intranetissä sähköisessä Pdf- muodossa, mistä se on helposti kaikkien käytettävissä. Opetussuunnitelman päivitykset tehdään puuosaston toimesta vuosittain ja käytetään aina kun ohjaavaan ja valmentavaan koulutuksen tarkennuksia ja arviointeja tehdään.

Opinnot toteutuvat lähipäivinä oppilaitoksella, lisäksi opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa työssä oppimalla työpaikoilla. Koulutuksessa on painotettu työtä ja työssä oppimista.

Opintoja ei järjestetä luokka opetuksena, koska näiden opiskelijoiden mielenkiinto ja motivaatio on varsin pieni luento tai luokkaopetuksessa.

Ohjaavaan ja valmentavaan koulutukseen opiskelijoilla on yleensä heikohko koulu menestys tai peruskoulun päättötodistus, kiinnostus koulua taikka opintoja kohtaan on usein vähäinen.

Koulutus on järjestetty toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa, koska on luontevaa toteuttaa opetusta ja suunnitella työssäoppimista oppilaitoksissa, jolla ammattiosaaminen ja työelämä yhteydet ovat jo olemassa.

Lähipäivien opetus tapahtuu puutyösaleissa, ohjaavaan ja valmentavaan koulutukseen opiskelijat on integroitu puualan perusopetuksen ryhmään 1-2 kerrallaan. Opintoja suoritetaan 5 pv/ viikossa ja kesimääräisesti noin 32 tuntia / viikossa, työpäivien pituus on 6 -7 tuntia päivässä. Ryhmässä toimii tutor-opiskelijoita, jotka tutustuttavat alussa ja kertovat puualan opinnoista ja niiden etenemisestä sekä muista opiskeluun liittyvistä asioista opettajan lisäksi. Tutor- opiskelija on koulutettu ryhmien ja yksittäisten opiskelijoiden ohjaukseen, on luonnollista käyttää heitä opetuksen tukena. Opettajalla on aina perusopetusryhmä, aika ja voimavarat ovat riittämättömät jatkuvaan yksilö ohjaukseen.

Suunnittelin yhdestä kolmeen päivän puualan tutustumispäivien tehtävät ja niiden toteutukset, niin että opiskelijalla olisi mielekästä tekemistä ja hänelle jäisi jokin pieni muisto, mielenkiintoinen ja positiivinen kokemus tutustumispäivistä.

Lähipäivien opiskelussa opiskelijat tutustuvat tutoreiden ohjauksella työsaleissa puualan toimintaan ja toimitiloihin. Vanhemmat opiskelijat ovat valmistaneet sorvauskappaleaihiot, minkä jälkeen opettaja näyttää sorvauksen perusteet ja puhuu työturvallisuudesta. Tämän jälkeen opiskelija tekee saman. Näin on saatu aikaan sorvituote. Niitä voi olla erilaisia esim. talouspaperirullateline, kalanuija, jäänaskalit tai muuta sellaista. Lähes valmiista puuosista kootaan avainkaappi mallikappaleiden ja ohjeiden mukaisesti. Vaihtoehtoisesti opiskelija valmistaa mallin mukaan vanerista leikkaamalla bumerangin tai kipuokepin sekä viimeistelee tuotteen.

Ideana lähipäivien työskentelyssä on jäljentämällä oppiminen. Kaikista tuotteista olen valmistanut mallikappaleet, joiden perusteella opiskelija tekee omat harjoitustyönsä. Tuotteista ei ole työselosteita, koska valmistan mallikappaleen joka kerta alusta loppuun asti yhdessä opiskelijan kanssa. Vuosien saatossa olen pannut merkille, että

vaikka valmistaisin minkäläisen kansion tahansa, on opiskelijalla yleensä alussa suuri kynnys aloittaa tai kysyä neuvoja työhön liittyen. Tällä menetelmällä madallutan tai poistan kynnyksen tehtävän aloittamiseen ja varmistan opiskelijan oppimisen, työturvallisuuden sekä oikeiden työskentelytapojen oppimisen.

Koska ohjaavan ja valmentavan koulutuksen tavoitteena on oppilaan tutustuminen työelämään ja ammatteihin, ei opintosuorituksia tule alle yhden viikon suorituksista. Opintosuorituksia 1-3 viikon tutustumisjaksoilta tai työssä oppimisesta voidaan hyväksi lukea tai suorittaa, joko vapaasti valittavissa opinnoissa 1-10 opintoviikkoa, joissa arviointi suoritetaan hyväksytyt tai hylätty. Sekä ammatillisissa opinnoissa 1-10 opintoviikkoa arvioidaan numeroin 1-5, tästä tarkemmat ohjeet ja menettelytavat ammattistartin puualan opintosuunnitelmassa.

Opintojen ja opintoviikkojen arvioinnit tulevat suoraan valtakunnallisesta puualan opintosuunnitelmasta, opintojen suunnittelussa piti ottaa huomioon että opinnot on suunniteltu vaatimustasoltaan niin että ne täyttävät kaikki kriteerit ja ohjeet. Sillä opintosuoritukset tulee täyttää lain ja asetusten antamat määräykset, opinnot ovat suoraan jatko-opintokelpoisia suorituksia.

Puualan yrityksissä tapahtuva työssä oppiminen ja niiden arviointi voidaan hyväksi lukea tai hyväksyä 1-20 opintoviikkoa, mikä arvioidaan 1-5 asteikolla. Arviointi perustuu suurimmalta osalta läsnäoloon ja työtehtävien tekemiseen, sillä opiskelijalla ei ole alan ammattitaitoa tai kokemusta. Arviointiin osallistuu työnantajan edustaja, opiskelija sekä harjoittelua valvova opettaja.

Puualan yrityksiä on Joensuun alueella n. 30 kappaletta. Niiden kanssa on tehty kirjalliset puitesopimukset, miten työharjoittelut ja niiden asiat hoidetaan. Jokaisesta työssä oppimisesta tehdään erikseen sopimus. Opiskelijoita on vuositasolla yhdestä viiteen eri yrityksissä suorittamassa työssä oppimista. Opettaja vastaa tästä työssä oppimisen prosessioppimisesta.

6. POHDINTAA

6.1 Tuotosta

Tämän työn tavoite on opetussuunnitelma, mikä on tarkoitettu ensisijaisesti opettajien työkaluksi, siitä löytyy nopeasti ja helposti kaikki asiaan liittyvä.

Laatimastani opintosuunnitelmasta tuli varsin mittava kokonaisuus, kävin opinnot ja niiden arvostelun yksityiskohtaisesti läpi. Opintosuunnitelmassa on kerrottu opinnoista ja niiden käytännön tason asioista, sekä opintojen etenemisestä.

Tuotos oli mielestäni varsin kattava, opin itse opetukseen ja arviointiin liittyvät asiat. Tuotos muuttuu tulevaisuudessa jatkuvasti ja hakee uutta muotoaan. Päivitykset tulee tehtäväksi joka vuosi, päivityksen tekee yleensä opintosuunnitelman laatija, alan opettaja joka vastaa koulutuksesta. Opintosuunnitelma löytyy koulun intra verkosta Pdf- muodossa ja on jokaisen opettajan ja oppilaan käytettävissä.

Olen kokeillut opintosuunnitelmaa ja sisältöä opiskelijoiden ohjauksessa, ensimmäiset oppilaat ovat jo olleet ohjauksessa ja suorittaneet viikon mittaisen tutustumisjakson puuosastolla. Opiskelijoiden kanssa edettiin niin kuin olin opintosuunnitelmaan laittanut, tutor opiskelijat tutustuttivat ohjaavan ja valmistavan koulutuksen opiskelijat, ensin puuosastoon ja sen toimintaan. Aloitimme itse työpainotteisen opiskelun, jossa näytin mallikappaleet, näytin sorvaamisen ja kerroin siinä kaiken mahdollisen työhön liittyen, sekä työ turvallisuuden. Opiskelijat olivat varsin innoissaan, heistä tekeminen oli hauskaa ja mielenkiintoista.

6.2 Tekemisen prosessi

Tein kehittämishankkeen yksin, näin voin tehdä työtä silloin kun minulle parhaiten sopi. Luulen että työ oli vaativampi, koska kaikki ratkaisut oli tehtävä itsenäisesti

ilman toisen henkilön tukea ja ajatusten vaihtoa. Olisin voinut hakea aiemmin tukea ohjaajaltani, mutta työstin opetussuunnitelmaa tiiviillä aikataululla ja vasta raportointivaiheessa otin yhteyttä ohjaajani. Koulutusohjelmajohtajalle lähetin opintosuunnitelman sähköpostilla kommentoitavaksi, hänen mielestään työ oli riittävä ja tarpeeksi kattava. Työsalissa tapahtuva ohjaus ja sen järjestely on suunniteltu riittävän kattavaksi arviointien kanssa, hänen mielestään.

Luulin tätä työtä helpommaksi, mutta se muodostui haasteelliseksi, koska ajan käyttö tähän työhön on ollut rajallinen.

Mitä tekisin toisin, ainakin ajan käytön ja siihen liittyvän aikataulutuksen, jos joku homma jää kesken se on helposti vielä ensiviikolla kesken. Laatisin napakat aikataulut ja pitäisin niistä kiinni, sillä niiden noudattaminen on tärkeää jotta rytmi säilyy opiskelussa.

Työ oli mielestäni onnistunut, onhan siinä varmaan paljon sellaisia asioita tai kohtia, jotka eivät ole kaikkien mielestä kohdallaan, mutta kokonaisuus ja toimivuus ovat kohdallaan.

Aihe oli mielenkiintoinen ja haastava, olen kiinnostunut opettamaan pienryhmiä ja katsomaan miten homma toimii kokonaisuudessa, pienryhmissä kontakti ja vuorovaikutus opiskelijan kanssa on helpompi toteuttaa.

Työskentelin aiemmin kouluttajana Savonlinnan ammatti- ja aikuisopistolla. Siellä aloitimme jo vuonna 2006 ammattistartin, mistä jäi hyviä ja rohkaisevia kokemuksia. Siirtyessäni töihin Pohjois- Karjalan ammattiopistolle, tarjoutui minulle mahdollisuus ruveta kehittämään ammattistartin puualan opetussuunnitelmaa, koska sitä ei ole laadittu vielä. Joensuussa koulutus alkoi syksyllä 2008.

Kehityshankkeen vaiheet ovat olleet varsin monivaiheiset. Olen tutkinut puualan opintosuunnitelmasta opintokokonaisuuksia sekä niiden arviointeja. Ensimmäisessä vaiheessa tein opinnoista kartoituksen sekä arviointi ohjeistuksen.

Yhteinen näkemysemme oli, että työssä oppiminen on paras tapa suorittaa tätä koulutusta, koska teorian opiskelu voi viedä alussa motivaation. Siksi olemme

päätyneet esittelemään koulutusta työpainotteisena, jolloin opiskelijalle muodostuu paras kuva ammatista ja opinnoistamme. Kehityshankkeessa on kerrottu valtakunnalliset -, alueelliset - sekä koulukohtaiset perusteet.

6.3 Oma oppiminen

Tämän kehityshankkeen kokonaisuuden kasassa pitäminen ja sen johdonmukaisesti eteneminen oli minulle haasteellista. Kirjoittaessani kehityshanketta oli usein sellainen tunne, että olen varmaan kirjoittanut tästä asiasta aikaisemmin jo jossain vaiheessa.

Alkuvaikeuksien voittaminen, kirjoittamisen prosessiin sisälle pääsy, ohjeiden ymmärtäminen ja toimiminen niiden mukaisesti oli alussa hankalaa. Opin tätä työtä tehdessäni, että asiat ovat moninaisia ja monitahoisia. Sama asia voidaan ymmärtää ja kokea eri tavoin erilaisissa tilanteissa tai lähtökohdista katsoen.

Aihe avasi ja selkeytti prosessin aikana monia erilaisia näkökulmia lähestyä ja pohtia asioita. Mietin opiskelijoiden vaikeuksia ja heidän sosiaalisia taustatekijöitä. Luulen pystyväni ymmärtämään oppilaita nyt paremmin, keskustelemaan avoimemmin ja kertomaan tarkemmin asioista. Pyrin luomaan heihin luottamuksellisen suhteen. Ei ole samantekevää miten nuorta kohtelee kun hän tulee tutustumaan puualaan. Opiskelija tarvitsee positiivista kannustusta, koska se vaikuttaa hänen tulevaisuuteensa. Työssä oppiminen työsalissa on mielestäni varsin hyvä vaihtoehto opiskeluun, olemme varautuneet ja sitoutuneet oppilaan ohjaukseen, sekä pyrimme luomaan oppimisympäristön kannustavaksi omalla asenteella ja vuorovaikutuksella. Työpaikoilla tapahtuva työssä oppiminen on mielestäni hyvä, koska silloin ollaan tekemisissä oikeiden asioiden ja töiden kanssa, oppilaille muodostuu oikea kuva ammatista ja työympäristöstä.

Asiapitoisen tekstin pitäminen johdonmukaisena on minulle haasteellista vieläkin, kirjoitan yleensä aika improvisoivasti, eli sen mikä sillä hetkellä tuntuu tärkeältä.

Keskustellessani alan opettajien kanssa, huomasin että kaikilla oli samanlaisia kokemuksia ja näkemyksiä työssä oppimisen kouluttamisesta ja problematiikasta, suuremmaksi osaksi kaikilla oli yhteinen tahto asioiden hoitamiseen.

Tämä aihe koskettaa tulevaisuudessa erityisesti puusepän teollisuutta, koska opiskelijamäärä puualalla on laskussa. Siihen kaivataan kipeästi keinoja, sekä panostusta jotta suomen puusepänteollisuudella olisi positiiviset näkymät. Mielestäni tällainen työssä oppiminen aukaisee mahdollisuuksia sekä rajattomat mahdollisuudet kehittää opetusta ja sen painopisteitä tulevaisuudessa.

On hyvä asia että on mahdollisuuksia suorittaa koulutusta eri tavoin, kaikki ihmiset eivät ole samanlaisia oppijoita, joillakin voi olla suuria oppimisvaikeuksia luokkaopetuksessa tai ryhmätilanteissa.

Opin tässä työssä että, vain työn prosessoinnilla voi saavuttaa tuloksia, suuret kiitokset vaimolleni joka on jaksanut kannustaa ja tukea. Lisäksi suuret kiitokset ohjaavalle opettajalle Sirpa Laitinen-Väänäselle, joka on lukenut näitä opuksia ja kommentoinut niitä positiivisella asenteella. Mielestäni työ täytti kaikki sille asetetut vaatimukset ja kriteerit teoriassa sekä käytännössä. Työlle asetetut tavoitteet oli mielestäni varsin selkeät ja johdonmukaiset sekä toteutus tason asiat, olen miettinyt eri näkökulmista.

On varsin selvää että tulevaisuudessa nämäkin opinnot ja opiskelu tulee muuttumaan varsin nopeasti, koska maailma muuttuu koko ajan.

LÄHTEET

Pohjonen, Petri. Opetus 2000 Työssäoppiminen, ammatillisen osaamisen perusta, PS- kustannus 2005.

Opetushallitus/Toisen asteen yhteishaku Viitattu 29.04.2008

[http://www.laaninhallitus.fi/lh/ita/sivistys/home.nsf/files/EA120A72819E276CC225747500285BA4/\\$file/Mihin_perusopetuksen_paattavat_nuoret_sijoittuvat.ppt#293.6](http://www.laaninhallitus.fi/lh/ita/sivistys/home.nsf/files/EA120A72819E276CC225747500285BA4/$file/Mihin_perusopetuksen_paattavat_nuoret_sijoittuvat.ppt#293.6), AIEMMIN PERUSKOULUN PÄÄTTÄNEET HAKIJAT

OPH ammattistartin tiedote Viitattu 26.9.2008

http://www.edu.fi/ammattillinen/ammattistartti/tiedote_2008_ammattistartti.pdf

Opetushallitus ammattistartti lehti 1 / 2008. Ammatillisen peruskoulutuksen ohjaavan ja valmentavan koulutuksen tiedotuslehti.

Itä-Suomen lääninhallitus sivistysosasto 2008 Viitattu 29.4.2008

[http://www.laaninhallitus.fi/lh/ita/sivistys/home.nsf/files/EA120A72819E276CC225747500285BA4/\\$file/Mihin_perusopetuksen_paattavat_nuoret_sijoittuvat.ppt#293,6](http://www.laaninhallitus.fi/lh/ita/sivistys/home.nsf/files/EA120A72819E276CC225747500285BA4/$file/Mihin_perusopetuksen_paattavat_nuoret_sijoittuvat.ppt#293,6), AIEMMIN PERUSKOULUN PÄÄTTÄNEET HAKIJAT

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän ammattistartin tietoja

Savonlinnan ammatti- ja aikuisopiston ammattistartin tietoja

LIITTEET

Liite 1. Ammattistartin puualan opintosuunnitelma

pkky.fi

AMMATTISTARTTI

AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN OHJAAVAN JA
VALMISTAVAN
KOULUTUKSEN ALAKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA

POHJOIS-KARJALAN AMMATTIOPISTO JOENSUU, TEKNIikka
JA KULTTUURI, PUUALA

Harri Kauranen

3.3.2009

Sisällysluettelo

sivu

1. Johdanto	3
2. Ammattistartti - ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus	3
3. Ammattistartti – ohjaavan ja valmistavan koulutuksen tavoitteet	4
4. Opintojen hyödyntäminen	5
5. Ohjaavan ja valmistavan koulutuksen opintojen muodostuminen	5
6. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)	6
7. Koulutuksen tavoite	7
8. Koulutusalaan tutustuminen	7
9. Opiskelutavat ja tavoitteet	8
10. Tutustumispäivät puualan opintoihin	9
11. Vapaasti valittavat opinnot	10
12. Ammatilliset opinnot	11
13. Suoritukset ja niiden arviointi	12

1 Johdanto

”Ammatillisen peruskoulutuksen tarkoituksena on kohottaa väestön ammatillista osaamista, kehittää työelämää ja vastata sen osaamistarpeita sekä edistää työllisyyttä (L 630/98, 2 §). Ammatillisen peruskoulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille ammattitaidon saavuttamiseksi tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä valmiuksia itsenäiseen ammatin harjoittamiseen. Lisäksi tavoitteena on tukea opiskelijoiden kehitystä hyviksi ja tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa heille jatko-opintojen, harrastusten ja persoonallisuuden monipuolisen kehittymisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja ja tukea elinikäistä oppimista. (L 630/98, 5 §.)”

”Tutkinnon muodostumisesta on määrätty valtioneuvoston päätöksessä (VnP 213/1999), tutkinnon laajuudesta, koulutusohjelmista ja tutkintonimikkeistä opetusministeriön päätöksessä (5//011/1999), opintojen hyväksilukemisesta ja opiskeluajasta laissa ammatillisesta koulutuksesta (L 630/98, 30 §, 31 §).”

Edellä esitetysti luodaan avoin ja myönteinen oppimisympäristö, jossa elämäntaidot vahvistuvat ja opiskelijasta kehittyy vastuuntuntoinen ja velvollisuuksistaan huolehtiva kansalainen ja työyhteisön jäsen.

2 Ammattistartti - ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus

Pohjois-Karjalan ammattiopistossa järjestetään ammatillisen peruskoulutuksen yhteydessä ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta nuorille, joilla ei vielä ole selkiintynyttä käsitystä ammatinvalinnastaan tai joilla ei ole riittäviä valmiuksia ammatilliseen koulutukseen

hakeutumiseen tai opinnoista suoriutumiseen. Ohjaava ja valmistava koulutus pyrkii madaltamaan jatko-opintoihin siirtymisen kynnyksiä ja vähentämään keskeyttämistä varsinaisten tutkintoon johtavien opintojen alussa. Koulutus järjestetään siten, että se lisää opiskelijan aktiivisuutta ja kannustaa häntä itsenäiseen päätöksentekoon opiskelu-uraa valittaessa. Koulutuksessa käytetään monipuolisia ja työvaltaisia opiskelumenetelmiä, jotka suunnitellaan kullekin opiskelijalle henkilökohtaisesti. Opiskelija voi olla koulutus- ja työssäoppimisjaksolla joko yhdellä tai useammalla koulutus- ja/tai ammattialalla.

3 Ammattistartti – ohjaavan ja valmistavan koulutuksen tavoitteet

Ohjaavan ja valmistavan koulutuksen tavoitteena on tukea kunkin opiskelijan henkilökohtaista kasvua ja kehitystä sekä tukea nuorta ammatinvalinnassa. Tavoitteena on erityisesti parantaa opiskelijan edellytyksiä jatkokoulutukseen, laajentaa työelämän ja jatkokoulutusmahdollisuuksien tuntemista, kehittää uravalintavalmiuksia ja antaa keinoja selviytyä erilaisista elämäntilanteista. Ohjaava ja valmistava koulutus mahdollistaa opiskelijalle yksilöllisen ja hänen tavoitteitaan tukevan opiskelumuodon. Opiskelija voi siirtyä joustavasti tutkintoon johtavaan koulutukseen. Tavoitteena on, että opiskelijalla on opintojen tuloksena opintoihin tai työhön siirtymisen suunnitelma.

Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija saa riittävät ammatillisessa koulutuksessa tarvittavat perustiedot ja -taidot ja yksilöllistä tukea kehittyäkseen vastuulliseksi ja tasapainoiseksi ihmiseksi ja aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi. Ohjaava ja valmistava koulutus sisältää opiskelijan ura- ja tulevaisuuden suunnittelua, eri koulutustarjontaan tutustumista sekä työelämän ammattitehtäviin perehdyttäviä opintoja. Ohjaava ja valmistava koulutus pitää sisällään myös opiskelijan elämänhallintataitojen vahvistamiseen suuntaavia opintoja.

4 Opintojen hyödyntäminen

Koulutuksen käytyään opiskelijalla on selkiytynyt käsite ammatinvalinnasta. Siirtyessään suorittamaan ammatillista perustutkintoa opiskelijan ammattistarttiopinnot tunnustetaan ja luetaan hyväksi tutkintoon sisältyvän osaamisen osalta. Osaaminen tunnustetaan opintosuoritteiden osalta, jotka opiskelija on suorittanut hyväksytysti koulutukseen liittyvien perehtymisjaksojen aikana. Suoritetusta koulutuksesta opiskelija saa kolme valintapistettä hakiessasi yhteishaussa toisen asteen ammatilliseen koulutukseen. Opiskelu tapahtuu omien tavoitteiden ja edellytysten pohjalta laaditun henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) mukaan. Opiskelijalla on opintojen jälkeisten opintoihin siirtymisen suunnitelma ja opiskelijaa tuetaan yksilöllisellä ohjauksella hakeutumaan sopivaan koulutukseen ja työhön. Opiskelija voi hakea ja siirtyä koulutuksesta joustavasti tutkintoon johtavaan koulutukseen siinä vaiheessa, kun se on opiskelijan kannaltasi tarkoituksenmukaista.

5 Ohjaavan ja valmistavan koulutuksen opintojen muodostuminen

Ammatilliseen peruskoulutukseen tähtäävä ohjaava ja valmistava koulutus on opiskelijan tarpeiden mukaan laajuudeltaan 20–40 opintoviikkoa. Koulutus muodostuu opinnoista, jotka voivat vaihdella yksilöllisesti opiskelijan tavoitteista, sekä hänen lähtötasostaan riippuen, henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaan. Opintoihin kuuluvat:

- työelämään, ammatteihin ja koulutukseen perehtyminen
- opiskelu- ja elämäntaitojen hallinta
- ammatilliset opinnot ja työssäoppiminen
- lähtötason perustietojen täydentäminen

Yhdeltä tai useammalta alalta olevien ammatillisten ja / tai työelämään perehdyttävien opintojen osuuden tulee painottua ja olla vähintään puolet opiskelijan opintojen laajuudesta.

6 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)

Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen opinnot voivat vaihdella yksilöllisesti opiskelijan tavoitteista ja lähtötasosta riippuen. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan opintojen alussa henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS). Opiskelusuunnitelmaan kirjataan opiskelijan tavoitteet koulutukselle sekä suunnitelma siitä, mitä ja miten hänen on työskenneltävä päästäkseen tavoitteisiinsa.

Opiskelusuunnitelmasta käy ilmi

- mitä oppiaineita, opintojaksoja ja opintokokonaisuuksia opiskelija opiskelee lukuvuoden aikana
- mitä oppimisympäristöjä opiskelija hyödyntää henkilökohtaisiin tavoitteisiin päästäkseen
- miten opiskelijan opintoihin tai työhön siirtymisen suunnitelma etenee

Opiskelusuunnitelmaa seurataan ja arvioidaan pitkin lukuvuotta. Opiskelijan tavoitteita tarkistetaan ja opiskelusuunnitelmaa muokataan tilanteen ja tarpeen mukaan. Opinnoissa korostetaan opintojen etenemistä ja eräänä tavoitteena on, että jokaisella opiskelijalla on valmistavan ja ohjaavan koulutuksen päätyttyä jatko-opintosuunnitelma. Koulutuksen aikana pyritään vahvistamaan opiskelijan itsetuntoa, lisäämään opiskelijan oma-aloitteisuutta sekä sitoutumista opiskeluun ja itsensä kehittämiseen.

7 Koulutuksen tavoite

Tavoitteena on, että opiskelijalle muodostuu kokonaiskuva suomalaisesta koulutusjärjestelmästä ja toisen asteen koulutuksen tutkintorakenteesta. Opiskelija saa tietoa eri ammateista, työtehtävistä ja ammattiin johtavasta koulutuksesta niin, että hän pystyy vertaamaan saatuja tietoja omiin kykyihinsä ja kiinnostuksen kohteisiinsa.

Opintokokonaisuuden aikana selkiytetään omia urasuunnitelmia ja tavoitteita eri alojen vaatimusten perusteella. Tavoitteena on, että opiskelija tiedostaa omien tunteidensa ja ennakkokäsitystensä vaikutuksen urasuunnitteluun sekä käy läpi opiskelujen esteitä ja niiden voittamista. Tavoitteena on tuoda esille erilaisia tapoja suorittaa tutkinto ja edetä työ- ja ammattiuralla.

Opintokokonaisuuden aikana opiskelija omaksuu suomalainen koulutusjärjestelmän ja perehtyy ammatillisen toisen asteen tutkintojen rakenteisiin. esim. puualan perustutkinto. Hänelle selkiytyy elinikäisen oppimisen käsite ja ammatillisten tutkintojen suoritustavat kuten nuorisoasteen ja aikuisten tutkinnot sekä oppisopimuskoulutus ja kaksoistutkinnot. Opiskelija käsittää koulutusalan valintaan vaikuttavat tekijät ja tuntee opiskelijan sosiaaliturvan ja opiskelun rahoituksen. Hän saa ammatinvalinnan ohjausta ja tietää oppilaitoksen tukipalvelut.

8 Koulutusalaan tutustuminen

Opintojakso on osana koulutusalaan tutustuminen kokonaisuutta, puualan koulutukseen perehtymisen yhteydessä. opiskelija testaa omia valmiuksiaan erilaisissa työtehtävissä ja soveltuvuuttaan puusepän ammattiin. Opiskelu tapahtuu aidossa opiskeluympäristössä. Opiskellessaan ammatin perusteita, opiskelija kehittää samalla työtehtävistä ja koulutuksesta selviytymiseen tarvittavia sosiaalisia taitojaan:

- taitoa työskennellä ja arvioida työskentelyään koulutusympäristön jäsenenä
- kyvykkyyttä luoda kontakteja ja hankkia tietoa itselle epäselvistä asioista
- taitoa työskennellä ryhmässä, esittää oma mielipide ja avata keskusteluja

Opiskelija tutustuu koulutusalaan ja sen opetussuunnitelmaan. Hänelle muodostuu näkemys puualasta ammattialakohtaisen esittelyn kautta. Opiskelija opiskelee ammattialan perusopintoja suunnitellun ohjelman mukaisesti. Opintojen lopulla opiskelijan kanssa käydään palautekeskustelu ryhmässä johon osallistuvat opiskelijan lisäksi ohjaava opettaja ja opiskelijan oma ryhmänohjaaja. Opiskelija työstää työskentelystään kirjallisen raportin ja saa työskentelystään kirjallisen arvioinnin.

9 Opiskelutavat ja tavoitteet

Opiskelija opiskelee ammatillisen opettajan johdolla integroituna perusopetusryhmään. Opinnot ovat kokonaisia opintojaksoja tai niiden osia opintokokonaisuudesta. Opetus tapahtuu työsaleissa työsaleissa. Opetus sisältää tarvittavaa teoriaa ja työsaliharjoituksia. Opiskelijalla on mahdollisuus opintojakson aikana työssäoppimiseen alan yrityksessä. Ensisijaisena tavoitteena on, että oppilas tutustuu työelämään käytännön tasolla. Tutustuminen on mahdollista koulussa tai aidossa työympäristössä työpaikalla. Opiskelija saa tietoa valmiudestaan työskennellä ko. ympäristössä ja - kulttuurissa sen sääntöjen mukaan. Hän opettelee sopeutumista koulutus- ja työelämän pelisääntöihin: opiskelu- ja / tai työaikoihin, työskentelyyn työyhteisön jäsenenä, ohjeiden ja neuvojen vastaanottamiseen ja ymmärtämiseen, toimimiseen ohjattuna ja itsenäisesti. Opiskelija kokeilee omia taitojaan tarkoituksena selvittää ammatin soveltuvuutta hänelle. Opiskelija saa edellytystensä mukaista käytännöllistä ammatillista opetusta ja ohjausta

tehtävien suorittamiseen. Mahdolliset koulutuskokeilut ja työssäoppiminen toteutetaan opiskelijan toiveiden ja tarpeiden mukaan.

10 Tutustumispäivät puualan opintoihin

Aluksi opiskelijat tutustuvat tutoreiden ohjauksella toimintaan ja toimitiloihin. Vanhemmat opiskelijat ovat valmistaneet sorvauskappaleaihiot, minkä jälkeen opettaja näyttää sorvauksen perusteet ja käytännön työturvallisuus huomioon ottaen. Tämän jälkeen opiskelija tekee saman. Näin on saatu aikaan sorvituote. Niitä voi olla erilaisia esim. talouspaperirullateline, kalanuija, jäänaskalit tai muuta sellaista.

Lähes valmiista puuosista kootaan avainkaappi mallikappaleiden ja ohjeiden mukaisesti.

Ohjelmana suunnittelemme ja valmistamme vanerista leikkaamalla bumerangin. Australian alkuasukkaat käyttävät bumerangia metsästysaseena ja taisteluaseena ja sillä on ikivanhat perinteet.

Valitsin tämän tuotteen, koska halusin jotain erilaista ja uutta. Kaikki tuotteet tehdään mallikappaleiden avulla.

vaihtoehtoisesti opiskelija valmistaa mallin mukaisesti kipuokepin. Se on oivallinen väline opiskelijoiden hartiasärkyjen poistamiseen.

Panostamme enemmän innostamiseen, positiivinen asenne antaa paljon mahdollisuuksia, lisää mielenkiintoa opintoja kohtaan. On tärkeää että

opiskelijalle jää positiivinen ja innostava kuva koulutuksestamme tai puualan opinnoista. Yleensä hän hakeutuu uudestaan ja pitempiaikaiseen opiskeluun puualalle.

Opiskelija voi myös itse suunnitella ja toteuttaa jonkin pienimuotoisen askareen jonka valmistuksessa ei tarvita puuntyöstökoneita.

Kaikista tuotteista olen valmistanut mallikappaleet, joiden perusteella opiskelija tekee omat harjoitustyönsä. Tuotteista ei ole työselosteita, koska valmistan tuotteen joka kerta alusta loppuun asti yhdessä opiskelijoiden kanssa. Vuosien saatossa olen pannut merkille, että vaikka valmistaisin minkälaisen kansion tahansa, on opiskelijalla yleensä alussa suuri kynnys aloittaa tai kysyä neuvoja työhön liittyen.

Tutustutaan enemmän puusepän opintokokonaisuuteen ja kalusteiden valmistuksen suunnitteluun sekä toteutukseen. Tämä tosin jää pintapuoliseksi, sillä alue on todella laaja. Opiskelija tutustuu puualan viimeisimpään tekniikkaan ja sen käyttöön, CNC- koneeseen ja sen ohjelmointiin.

11 Vapaasti valittavat opinnot

Oppilaitos voi tarjota em. opintokokonaisuuksien lisäksi enintään 10 opintoviikkoa valinnaisia puualan opintokokonaisuuksia työelämän alueellisten ja paikallisten tarpeiden tai opiskelijoiden henkilökohtaisten tavoitteiden mukaisesti.

Sellaisia opintoja, jotka syventävät tai laajentavat hänen ammatillista osaamistaan ja tukevat hänen ammattiin valmistumistaan ja sijoittumistaan työelämään tai jatko-opintoihin. Opintojen tulee olla oman tai muiden alojen ammatillisia opintoja, yhteisiä opintoja tai lukio-opintoja.

Opintojakso arvioidaan suoritetuksi, kun opiskelija osallistuu aktiivisesti opetukseen, tekee annetut ja tarvittaessa ohjatut oppimis- ja työtehtävät. Opintojaksojen tavoitteet ja sisällöt perustuvat puualan perustutkinnon valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteisiin joka on liitteenä lopussa ja arviointi perusteet. Opintokokonaisuuden jako opintojaksoihin toteutetaan oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman mukaan.

12 Ammatilliset opinnot

Yhden viikon opintokokonaisuus

Opiskelija integroidaan toisen tai kolmannen vuosikurssin mukaan. Tarkoituksena on valmistaa tuotteita tai kalustoja sen hetkisen tilanteen mukaan. Opetus tapahtuu työsalissa, erilaisten oppimistilanteiden kautta. Opiskelija voi valmistaa pienimuotoisia kalusteita tai tuotteita, jotka on valmiiksi koneistettu tai työstetty etukäteen.

Opiskelijalle pyritään varaamaan riittävästi monipuolista tekemistä, jotta mielenkiinto ja motivaatio lisääntyvät tutustumisjakson aikana.

Valitettavasti emme voi aloittaa työskentelyä puuntyöstö- koneilla työturvallisuuden takia. Opiskelijoiden konekoulutus ja harjoittelu kestää yleensä useamman viikon.

Konekoulutusta voi antaa vain ammattinsa osaava opettaja, sillä työturvallisuus on puusepän koulutuksessa todella tärkeä ja vaativa vaihe. Väärin opitut työtavat tai työskentely- menetelmät on vaikea muuttaa tai korjata myöhemmin.

Kolmen viikon ammatillinen tutustumisjakso tai opintojakso

Opiskelija integroidaan toisen tai kolmannen vuosikurssin mukaan ja valmistetaan tuotteita tai kalustoja sen hetkisten tilanteiden tai tilauskannan mukaan.

Opetus tapahtuu työsalissa, erilaisten oppimistilanteiden kautta. Opiskelija voi valmistaa pienimuotoisia kalusteita tai tuotteita.

Kolmen viikon harjoittelu on riittävän pitkä konekoulutuksen aloittamiseen. Opiskelijalle opetetaan perus puusepän koneiden käyttö ja työturvallisuus. Konekoulutuksen yhteydessä työstetään jo ensimmäisen harjoitustyön kappaleita.

Oppilas voi valmistaa pienimuotoisia kalusteita tai vastaavia tuotteita.

Opiskelijalle pyritään varaamaan riittävästi monipuolista tekemistä, jotta mielenkiinto ja motivaatio kasvaisivat tutustumisjakson aikana.

Paikalliset työelämäyhteydet

Opiskelijat suorittavat pääsääntöisesti työssä oppimisjaksonsa Pohjois-Karjalassa, Joensuun talousalueella. Yritysten kanssa on tehty puitesopimus ennen työssä oppimista tai työharjoittelun alkua. Puitesopimuksella tarkoitetaan yhteistyösopimusta jossa käydään vastuu ja vakuutus sekä velvollisuus asiat yksityiskohtaisesti läpi.

13 Suoritukset ja niiden arviointi

Puusepän koulutusohjelman opinnoissa ja niiden arvioinnissa tai hyväksilukemisessa käytämme valtakunnallista puualan opsia jonka arviointi perusteet on liitetty tämän työn loppuun. Opinnot ovat suoraan hyväksiluettavissa jatko opinnoissa tai koulutuksessa.

hyväksi lukea suorituksen seuraavasti:

Yhden ja kahden päivän koulutuksesta voimme antaa opiskelijalle tarvittaessa todistuksen, mutta ei opintoviikkoja tai suorituksia.

Yhden tai useamman viikon koulutuksesta voidaan suorittaa opintoviikkoja tai suorituksia, jotka voidaan myöhemmin hyväksi lukea jatko-opiskeluissa.

Vapaasti valittavat opinnot 1- 10 OV.

Arviointi suoritettu / hylätty

Ammatilliset opinnot 1-10 OV.

Arviointi numeraalisesti asteikolla 1 – 5.

Yhteiset aineet. 1-10 OV.

Arviointi numeraalisesti välillä 1 – 5.

TOP- harjoittelu koululla tai yrityksissä 1 -10 OV.

Tämä arvioidaan joka kerta numeraalisesti välillä 1 – 5.
arvosanoin.

Opintosuorituksia on yhteensä 0 – 40 opintoviikkoa vuoden aikana.

Silloin kun opintojakso tai opintokokonaisuus on suoritettu, käydään palautekeskustelu, jossa käydään asiat läpi.

Opintokokonaisuuden tai opintojakson arvioinnissa käytetään puualan voimassa olevaa opetussuunnitelmaa, jossa näkyy kaikki arvioinnin perusteet. (osio liitteenä.)

Liite puualan opintosuunnitelman arviointi perusteet

Puualan opintosuunnitelman arviointiperusteet ja ohjeistukset

2.26 YHTEISKUNTA-, YRITYS-JA TYÖELÄMÄTIETOUS, 1 OV

YRITTÄJYYSPOLKU

KAIKILLE OPISKELIJOILLE PAKOLLISET OPINNOT

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä sisällyttää syyslukukauden 2002 alusta alkaen kaikkien koulutusalojen opetussuunnitelmiin vähintään 5 (1+4) opintoviikkoa Yrittäjyysopintoja. Nämä opintoviikot ovat opiskelijoille pakollisia opintoja, jotka suoritetaan pääsääntöisesti ensimmäisen ja toisen lukuvuoden aikana.

Opintoviikoista ensimmäinen **Yhteiskunta-, yritys- ja työelämä tieto (1 ov)** kuuluu Opetushallituksen määrittelemiin ammatillisten perustutkintojen opetussuunnitelmiin. Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän määrittelemät 4 opintoviikkoa ovat:

Oman koulutusalan mahdollisuudet (1 ov)

Mahdollisuudet työyhteisön jäsenenä (1 ov)

Mahdollisuudet toimintaympäristössä (1 ov)

Liikeidea mahdollisuuksien perustana (1 ov)

KAIKILLE OPISKELIJOILLE VAPAAEHTOISET OPINNOT

Edellä mainittujen opintoviikkojen lisäksi kaikilla Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän koulutusaloilla on tarjolla opiskelijoille yksilöllisesti **vähintään 8 opintoviikkoa Yrittäjyysopintoja**. Nämä opintoviikot ovat opiskelijoille vapaaehtoisia opintoja, jotka suoritetaan pääsääntöisesti toisen ja kolmannen lukuvuoden aikana.

Yrittäjyystiimi ja Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry tekevät syyslukukauden 2002 aikana 8 opintoviikon tavoitteet, sisällöt ja arvioinnit. Tavoitteena on, että opintoviikot ovat Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän koulutusalojen käytössä viimeistään kevätlukukauden 2003 alussa.

YRITTÄJYYSKEHITYS OPISKELUAIKANA JA VALMISTUMISEN JÄLKEEN.

Yrittäjyysopintojen ohella yritystoiminnasta kiinnostuneet opiskelijat voivat toteuttaa oman tai tiimin yhteisen liikeidean käytännössä H.E.L.P. Oy:ssä. H.E.L.P. Oy:n ylläpitämässä yrittäjyyskehitystoiminnassa opiskelijat ovat mukana pääsääntöisesti työssäoppimisjaksojensa aikana toisen lukuvuoden jälkeisestä kesästä lähtien.

H.E.L.P. Oy tarjoaa valmistuneille ja yritystoiminnan aloittamista suunnitteleville henkilöille yrittäjyyskehityspalvelut, joiden tavoitteena on kehittää henkilön liikeidea kohti elinkelpoista yritystoimintaa. Toiminnassa mukana olevat henkilöt ovat velvollisia suorittamaan yrittäjän ammatti- tai erikoisammattitutkinnon. Yrittäjyyskehitys voi kestää enintään kaksi vuotta, jonka jälkeen aloittava yrittäjä voi halutessaan siirtyä yrityshautomoon Pohjois-Karjalan alueelle.

Lisätietoja tästä osiosta voi kysyä H.E.L.P. Oy:stä puhelinnumerosta 050-376 5735 tai sähköpostitse helpoy@pkky.fi.

YLEISTÄ

Yrittäjyysopinnoissa korostetaan mm. opiskelijan omien ominaisuuksien ja vahvuuksien antamia mahdollisuuksia, oman yritteliäisyyden merkitystä ja mahdollisuuksia työyhteisössä, oman alan toimintaympäristön nykytilan ja tulevaisuuden mahdollisuuksien ymmärtämisen tärkeyttä sekä asiakaslähtöisen liikeidean merkitystä menestymismahdollisuuksien perustana. **Opinnoissa kuvataan sisäistä ja omaehtoista yrittäjyyttä yhteisellä nimikkeellä yritteliäisyys ja ulkoista yrittäjyyttä kuvataan nimikkeellä yrittäjyys.**

2.26

YHTEISKUNTA-, YRITYS- JA TYÖELÄMÄTIETO 1 OV

Tavoitteet, keskeiset sisällöt ja arviointi:

Opiskelija osaa toimia vastuullisesti ja aktiivisesti yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä sekä EU-kansalaisena. Hän ymmärtää kotitalouksien ja yritysten toiminnan keskeiset vaikutukset kansantalouteen. Hän tuntee Suomen sosiaaliturvan. Hän osaa toimia työmarkkinoiden menettelytapojen mukaan sekä osaa toimia työyhteisön jäsenenä. Hän arvostaa ammattiaan ja ammattitaitoaan sekä osaa työllistyäkseen esitellä osaamistaan työnantajille tai sidosryhmille ryhtyessään yrittäjäksi. Hän osaa toimia työntekijänä tai yrittäjänä omaksi hyödykseen ja yhteiskunnan hyödyksi. Hän ottaa toiminnassaan huomioon tasa-arvon sekä globaalisen kehitys- ja ympäristövastuun.

Keskeiset sisällöt:

- Yhteiskunta sekä yhteiskunnan ja yhteisön jäsenyys
- hyvinvointiyhteiskunta ja sen palvelut
- talousyksiköiden toiminnan keskeiset vaikutukset kansantalouteen
 - työmarkkinat ja työn hakeminen
 - työmarkkinamekanismi, erityisesti sopimusmenettelyt ja ammatillinen järjestäytyminen
- työsopimuksen tekeminen, työntekijän oikeudet ja velvollisuudet työyhteisössä.

Arviointi:

Kiitettävä, K5

Opiskelija

- osaa toimia aktiivisesti ja itsenäisesti yhteiskunnan ja yhteisöjen jäsenenä
- tietää EU:n toiminnan keskeisiltä osin
- osaa itsenäisesti hoitaa omaa talouttaan ja taloudellisia velvoitteitaan
- tuntee Suomen sosiaaliturvan
- ymmärtää hyvinvointipalvelujen rahoituksen perusperiaatteet
 - ymmärtää kotitalouksien ja yritysten toiminnan vaikutuksen kansantalouteen sekä osaa kuluttajana ja asiakaspalvelijana toimia kansantaloutta edistävästi
- ymmärtää Suomen aseman suhteessa muihin maihin
- osaa ottaa kestävän kehityksen periaatteet huomioon toiminnassaan
- osaa hakeutua aktiivisesti ja itsenäisesti työmarkkinoille ja kansalaistoimintaan
 - tuntee työmarkkinoiden toiminnan periaatteet, toimintatavat ja keskeiset sopimusmenettelyt.

Hyvä, H4

Opiskelija

- osaa toimia aktiivisesti yhteiskunnan ja yhteisöjen jäsenenä
- tietää EU:n toiminnan perusteet
- osaa hoitaa omaa talouttaan ja taloudellisia velvoitteitaan
- tuntee Suomen sosiaaliturvan perusteet
- ymmärtää verojen merkityksen hyvinvointipalvelujen rahoituslähteenä
- ymmärtää keskeisiltä osin kotitalouksien ja yritysten toiminnan vaikutuksen kansantalouteen
- osaa toimia kuluttajana ja asiakaspalvelijana kansantaloutta edistävästi sekä osaa ottaa kestävän kehityksen keskeiset periaatteet huomioon toiminnassaan
- ymmärtää keskeisiltä osin Suomen aseman suhteessa Eurooppaan ja muuhun maailmaan
- osaa hakeutua työmarkkinoille ja kansalaistoimintaan tuntee keskeiset työmarkkinoiden toiminnan periaatteet, toimintatavat ja keskeiset sopimusmenettelyt.

Hyvä, H 3

Opiskelija

- osaa toimia yhteiskunnan ja yhteisöjen jäsenenä niiden sääntöjen mukaisesti
- osaa pohtia oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan kansalaisena
- osaa ohjattuna perehtyä EU:n päätöksentekoon ja työmarkkinoihin
- osaa suunnitella ja hoitaa omaa talouttaan

- tuntee Suomen sosiaaliturvan perusteiden keskeiset osat ja osaa hakea sosiaaliturvaa
- osaa pohtia oman käyttäytymisensä vaikutuksia kansantalouteen, yhteiskuntaan ja yleensä elinympäristöön
- ymmärtää keskeisiltä osin Suomen olevan osa Eurooppaa ja muuta maailmaa
- osaa hakeutua työmarkkinoille ja osaa toimia siellä niiden sääntöjen ja sopimusten mukaisesti.

Tyydyttävä, T2

Opiskelija

- osaa toimia oppilaitoksessaan ja työssäoppimispaikoissa ja muissa työpaikoissa niiden sääntöjen mukaisesti
- osaa toimia yhteiskunnan jäsenenä kansalaisen perusoikeuksien ja velvollisuuksien mukaisesti sekä osaa pohtia asemaansa kansalaisena
- osaa suunnitella ja hoitaa annettujen ohjeiden pohjalta omaa talouttaan
- tuntee työntekijän oikeudet ja velvollisuudet
- osaa hakea työtä ja tehdä työsopimuksen
- osaa pohtia oman käyttäytymisensä vaikutuksia kansantalouteen ja yhteiskuntaan
- osaa ohjattuna etsiä keskeistä tietoa EU:n päätöksenteosta ja työmarkkinoista.

TYYDYTTÄVÄ, T1

Opiskelija

- osaa toimia oppilaitoksessaan ja työssäoppimispaikoissa niiden sääntöjen mukaisesti
- osaa toimia opiskeluunsa ja omaan ikäkauteensa liittyvien oikeuksien ja velvollisuuksien mukaisesti
- osaa toimia yhteiskunnan jäsenenä kansalaisen perusoikeuksien ja velvollisuuksien mukaisesti
- osaa suunnitella ohjattuna omaa talouttaan ja huolehtia siihen liittyvistä velvoitteista
- tuntee oikeutensa ja velvollisuutensa työntekijänä
- osaa hakea työtä
- osaa tehdä osaltaan työsopimuksen ja noudattaa siinä sovittuja asioita
- osaa pohtia omaa kuluttajakäyttämistään ja sen vaikutusta työllisyyteen ja kansantalouteen
- osaa ohjattuna etsiä perustietoa EU:n päätöksenteosta ja työmarkkinoista.

YLEISTÄ

Yrittäjyysopinnoissa korostetaan mm. opiskelijan omien ominaisuuksien ja vahvuuksien antamia mahdollisuuksia, oman yritteliäisyyden merkitystä ja mahdollisuuksia työyhteisössä, oman alan toimintaympäristön nykytilan ja tulevaisuuden mahdollisuuksien ymmärtämisen tärkeyttä sekä asiakaslähtöisen liikeidean merkitystä menestymismahdollisuuksien perustana.

Opinnoissa kuvataan sisäistä ja omaehtoista yrittäjyyttä yhteisellä nimikkeellä **yritteliäisyys** ja ulkoista yrittäjyyttä kuvataan nimikkeellä **yrittäjäyys**.

opsi sivu 30

TYÖSSÄOPPIMINEN (oltava yhteensä vähintään puoli vuotta)

Työssäoppiminen painottuu kahdelle viimeiselle vuodelle. Ensimmäisen vuoden työssäoppiminen on puualan tuotantotapoihin tutustumista ja ammattiin orientoitumista.

Toisena ja kolmantena opiskeluvuonna työssäoppimisen sisältöjä ovat yrityksestä riippuen puusepäntekniikan tuotantotehtävät, pinnankäsittely, terähuolto, kalusteasennus, rakennuspuusepäntyöt jne.

3.1. TUTKINNON YHTEISET AMMATILLISET OPINNOT, 30 OV

3.1.1. PUUALAN PERUSTAIIDOT

3.1.1.1. Metsätyöt, puun rakenne, ominaisuudet ja jalostus sahatavaraksi ,3 ov

Tavoitteet, keskeinen sisältö ja arviointi:

Kiitettävä taso, K5

Opiskelijan on tiedettävä metsänkasvatuksen perusteet sekä metsänhoitotoimenpiteiden vaikutukset puun kasvuun ja puuaineen käyttöominaisuuksiin erilaisissa puutuotteissa. Hänen on tiedettävä puunkorjuutavat ja tiedostettava niiden vaikutukset metsäluontoon. Opiskelijan on ymmärrettävä, että puu on uusiutuva luonnonvara, jos metsiä hoidetaan oikealla tavalla. Tunnettava puukuitu- ja kemianteollisuuden sekä puuenergiateollisuuden tuotteet ja tiedettävä näiden teollisuudenalojen prosessien pääperiaatteet. Hänen on tiedettävä mitä muita teollisuudenaloja, mm. kone- ja laiterakennusta, kuuluu metsäklusteriin. Opiskelijan on ymmärrettävä klusterin merkitys kansantaloudelle ja sen osa alueiden keskinäiset riippuvuudet.

Opiskelijan on ymmärrettävä metsän ja metsäteollisuuden merkitys kokonaisuudessaan maapallon ja Suomen ekologialle sekä ihmiskunnan hyvinvoinnille ja elintasolle. Opiskelijan on tiedettävä, mikä merkitys erilaisella puuteollisuudella on Euroopan teollisuudessa ja kaupassa. Opiskelijan on tiedostettava puun ja metsätalouden merkitys oheistoimintoineen Suomen kansantaloudelle ennen, nyt ja tulevaisuudessa.

Opiskelijan on tunnettava kotimaiset sekä yleisimmät ulkomaiset puulajit sekä osattava valita kuhunkin käyttökohteeseen sopiva puulaji sen ominaisuudet huomioiden. Opiskelijan on ymmärrettävä puun kasvutapahtuma ja sen vaikutukset puun rakenteeseen ja vikoihin sekä tunnettava puun tärkeimmät fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet. Opiskelijan on tiedettävä puun rakenteen merkitys työstössä.

Opiskelijan on tiedettävä, millä tavoin puun ominaisuuksia voidaan muuttaa kemiallisilla aineilla tai muulla käsittelyllä sekä osattava käyttää näin käsiteltyä puuta oikealla tavalla.

Hyvä taso, H4

Opiskelijan on tiedettävä metsänkasvatuksen perusteet sekä metsänhoitotoimenpiteiden vaikutukset puun kasvuun ja puuaineen käyttöominaisuuksiin erilaisissa puutuotteissa. Hänen on tiedettävä puunkorjuutavat. Opiskelijan on ymmärrettävä, että puu on uusiutuva luonnonvara, jos metsiä hoidetaan oikealla tavalla.

Tunnettava yleisimmät puukuitu- ja kemianteollisuuden sekä puuenergiateollisuuden tuotteet ja tiedettävä näiden teollisuudenalojen prosessien pääperiaatteet. Hänen on tiedettävä mitä muita teollisuudenaloja, mm. kone- ja laiterakennusta, kuuluu metsäklusteriin. Opiskelijan on ymmärrettävä klusterin merkitys kansantaloudelle ja sen osa alueiden keskinäiset riippuvuudet.

Opiskelijan on ymmärrettävä metsän ja metsäteollisuuden merkitys maapallon ja Suomen ekologialle sekä ihmiskunnan hyvinvoinnille ja elintasolle. Opiskelijan on tiedostettava puun ja metsätalouden merkitys oheistoimintoineen Suomen kansantaloudelle ennen, nyt ja tulevaisuudessa.

Opiskelijan on tunnettava useimmat kotimaiset sekä yleisimmät ulkomaiset puulajit sekä osattava valita kuhunkin käyttökohteeseen sopiva puulaji sen ominaisuudet huomioiden. Opiskelijan on ymmärrettävä puun kasvutapahtuma ja sen vaikutukset puun rakenteeseen ja vikoihin sekä tunnettava puun tärkeimmät fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet. Opiskelijan on tiedettävä puun rakenteen merkitys työstössä.

Opiskelijan on tiedettävä, millä tavoin puun ominaisuuksia voidaan muuttaa sekä osattava käyttää näin käsiteltyä puuta oikealla tavalla.

Hyvä taso, H3

Opiskelijan on tiedettävä metsänkasvatuksen perusteet sekä metsänhoitotoimenpiteiden vaikutukset puun kasvuun ja puuaineen käyttöominaisuuksiin erilaisissa puutuotteissa. Hänen on tiedettävä puunkorjuutavat ja tiedostettava niiden vaikutukset metsäluontoon. Opiskelijan on ymmärrettävä, että puu on uusiutuva luonnonvara, jos metsiä hoidetaan oikealla tavalla. Tunnettava useimmat puukuitu- ja kemianteollisuuden sekä puuenergiateollisuuden tuotteet ja tiedettävä näiden teollisuudenalojen prosessien pääperiaatteet. Hänen on tiedettävä mitä muita teollisuudenaloja, mm. kone- ja laiterakennusta, kuuluu metsäklusteriin. Opiskelijan on ymmärrettävä klusterin merkitys kansantaloudelle ja sen osa alueiden keskinäiset riippuvuudet.

Opiskelijan on tunnettava yleisimmät kotimaiset puulajit sekä joitakin ulkomaiset puulajeja sekä osattava valita kuhunkin käyttökohteeseen sopiva puulaji sen ominaisuudet huomioiden. Opiskelijan on ymmärrettävä puun kasvutapahtuma ja sen vaikutukset puun rakenteeseen ja vikoihin sekä tunnettava puun fysikaalisia ja kemiallisia ominaisuuksia. Opiskelijan on tiedettävä puun rakenteen merkitys työstössä. Opiskelijan on tiedettävä, millä tavoin puun ominaisuuksia voidaan muuttaa.

Tyydyttävä taso, T2

Opiskelijan on tiedettävä metsänkasvatuksen perusteet. Hänen on tiedettävä puunkorjuutavat . Tunnettava puukuitu- ja kemiateollisuuden sekä

puuenergiateollisuuden tuotteita. Hänen on tiedettävä mitä muita teollisuudenaloja, mm. kone- ja laiterakennusta, kuuluu metsäklusteriin.

Opiskelijan on tunnettava kotimaisia sekä joitakin ulkomaisia puulajeja. Opiskelijan on tiedettävä puun kasvutapahtuman vaikutus puun rakenteeseen. Opiskelijan on tiedettävä, millä tavoin puun ominaisuuksia voidaan muuttaa.

Tyydyttävä taso, T1

Opiskelijan on tiedettävä metsän merkitys ekologialle. Lisäksi oppilaan on tiedettävä, mitä teollisuutta kuuluu metsäklusteriin.

Opiskelijan on tiedettävä puun kasvutapahtuman vaikutus puun rakenteeseen. Opiskelijan on tunnettava kotimaisia puulajeja.

Opiskelu:

- oppikirjat, tutustumiskäynnit, opetusvideot, Internet

- oppikirjat, puunäytteet ja laboratoriotutkimukset
- tiedonhankintaprojektit (kirjat, lehdet, Internet, tutkimukset)

Arviointi:

- kirjallinen koe
- harjoitukset
- näyttökoe
- opiskelija, opettaja, työpaikkaohjaaja

3.212 PUUSEPÄNTEKNIIIKKA, 22 OV

Tavoitteet, keskeinen sisältö ja arviointi:

Kiitettävä taso, K5

Opiskelijan on osattava käyttää puusepänanalan tuotantotoiminnassa tarvittavia käsityövälineitä sekä peruskoneita ja -laitteita itsenäisesti ja turvallisesti sekä koneistuksen ja työvaiheiden kannalta oikeassa järjestyksessä. Opiskelijan on osattava valita puuntyöstön kuhunkin työvaiheeseen sopivimmat terät ja määrittää työstön edellyttämä kierros- ja syöttönopeus. Opiskelijan on osattava pitää huolta työstökoneiden toimintakunnosta ja työstöterien terävyydestä. Hänen on osattava valita käyttökohteeseen ja -tarkoitukseen soveltuvat ja työstettävät levyrakenteet ja muut

puusepänanalan materiaalit ottaen huomioon niiden tuotteille tai tuotannolle mahdollisesti aiheuttamat ympäristöhaitat.

Opiskelijan on tunnistettava puusepänteollisuuden käyttämät kotimaiset puulajit. Hänen on osattava työstää tuotteiden rakenteet puumateriaalin vaatimien toleranssien mukaisesti. Hänen on osattava tehdä työpiirustuksia, jotta kykenee keskustelemaan tuotannosta työkuvioiden perusteella.

Opiskelijan on osattava pitää työympäristönsä siistinä ja hyvässä järjestyksessä. Opiskelijan on osattava tehdä itsenäisesti puusepänanalan tuotantotoiminnan koneistus-, kokoonpano- ja viimeistelytehtäviä siten, että pystyy tunnistamaan ja ratkaisemaan tyypillisimmät puusepänanalan perustuotanto-ongelmat.

Opiskelijan on osattava käyttää puusepänanalan liitosmenetelmiä tuotantoprosessissa, minkä vuoksi hänen on tunnettava liitosten rakenteet ja tiedettävä niiden lujuuden merkitys tuotteen käytölle.

Opiskelijan on osattava toimia vastuullisesti ja yhteistyökykyisesti tuotantotiimin tai itseohjautuvan solun jäsenenä mahdollistaen omalta osaltaan tuotannon jatkuvan ja virheettömän etenemisen. Opiskelijan on tunnettava yhteistoiminnan periaatteita ja pystyttävä kommunikoimaan omista työtehtävistään työyhteisössä. Hänen on tunnistettava oman työnsä ja osaamisensa merkitys koko tuotantotoiminnan kannalta ja tunnettava vastuunsa työnsä tuloksesta ja laadusta. Hänen on osattava toimia asiakkaiden tarpeet huomioon ottaen. Opiskelijan on tiedettävä puusepänanalan yritystoiminnan periaatteet osatakseen toimia omassa työssään yrittäjälähtöisesti.

Opiskelijan on osattava valita ja käyttää itsenäisesti puusepänanalan keskeisimpiä pintakäsittelyaineita tuotannon ja tuotteen käytön mukaan sekä ottaen huomioon niiden ympäristövaikutukset, työsuojeluvaatimukset sekä kierrätys- ja hävittämismahdollisuudet.

Oppilas tuntee puutuotteiden erilaiset pinnankäsittelymenetelmät, -laitteet ja -materiaalit. Oppilas hallitsee itsenäisesti puutuotteiden yleisimmät pinnankäsittelytyöt

Hyvä taso, H4

Opiskelijan on osattava käyttää puusepänanalan tuotantotoiminnassa tarvittavia käsityövälineitä sekä peruskoneita ja -laitteita lähes itsenäisesti ja turvallisesti sekä koneistuksen ja työvaiheiden kannalta oikeassa järjestyksessä. Opiskelijan on osattava lähes itsenäisesti valita puuntyöstön kuhunkin työvaiheeseen sopivimmat terät ja määrittää työstön edellyttämä kierros- ja syöttönopeus.

Opiskelijan on osattava pitää huolta työstökoneiden toimintakunnosta ja työstöterien terävyydestä. Hänen on osattava valita lähes itsenäisesti käyttökohteeseen ja -tarkoitukseen soveltuvat ja työstettävät levyrakenteet ja muut puusepänanalan materiaalit ottaen huomioon niiden tuotteille tai tuotannolle mahdollisesti aiheuttamat ympäristöhaitat,

Opiskelijan on tunnistettava puusepänteollisuuden käyttämät kotimaiset puulajit. Hänen on osattava työstää tuotteiden rakenteet puumateriaalin vaatimien toleranssien mukaisesti. Hänen on osattava tehdä työpiirustuksia, jotta kykenee keskustelemaan tuotannosta työkuvien perusteella.

Opiskelijan on osattava pitää työympäristönsä siistinä ja hyvässä järjestyksessä. Opiskelijan on osattava tehdä lähes itsenäisesti puusepänanalan tuotantotoiminnan koneistus-, kokoonpano- ja viimeistelytehtäviä siten, että pystyy tunnistamaan ja ratkaisemaan

tyypillisimmät puusepänanalan perustuotanto-ongelmat. Opiskelijan on osattava käyttää puusepänanalan liitosmenetelmiä tuotantoprosessissa, minkä vuoksi hänen on tunnettava liitosten rakenteet ja tiedettävä niiden lujuuden merkitys tuotteen käytölle.

Opiskelijan on osattava toimia vastuullisesti ja yhteistyökykyisesti tuotantotiimin tai itseohjautuvan solun jäsenenä mahdollistaen omalta osaltaan tuotannon jatkuvan ja virheettömän etenemisen. Opiskelijan on tunnettava yhteistoiminnan periaatteita ja pystyttävä kommunikoimaan omista työtehtävistään työyhteisössä. Hänen on tunnistettava oman työnsä ja osaamisensa merkitys koko tuotantotoiminnan kannalta ja tunnettava vastuunsa työnsä tuloksesta ja laadusta. Hänen on osattava toimia asiakkaiden tarpeet huomioon ottaen. Opiskelijan on tiedettävä puusepänanalan yritystoiminnan periaatteet osatakseen toimia omassa työssään yrittäjälähtöisesti.

Opiskelijan on osattava valita ja käyttää lähes itsenäisesti puusepänanalan keskeisimpiä pintakäsittelyaineita tuotannon ja tuotteen käytön mukaan sekä ottaen huomioon niiden ympäristövaikutukset , työsuojeluvaatimukset sekä kierrätys- ja hävittämismahdollisuudet.

Oppilas tuntee puutuotteiden erilaiset pinnankäsittelymenetelmät, -laitteet ja -materiaalit. Oppilas hallitsee lähes itsenäisesti puutuotteiden yleisimmät pinnankäsittelytyöt.

Opiskelijan on osattava käyttää puusepänanalan tuotantotoiminnassa tarvittavia käsityövälineitä sekä peruskoneita ja -laitteita ohjatusti ja turvallisesti sekä koneistuksen ja työvaiheiden kannalta oikeassa järjestyksessä. Opiskelijan on osattava valita puuntyöstön kuhunkin työvaiheeseen sopivimmat terät ja määrittää työstön edellyttämä kierros- ja syöttönopeus. Opiskelijan on osattava pitää huolta työstökoneiden toimintakunnosta ja työstöterien terävyydestä. Hänen on osattava valita käyttökohteeseen ja -tarkoitukseen soveltuvat ja työstettävät levyrakenteet ja muut puusepänanalan materiaalit ottaen huomioon niiden tuotteille tai tuotannolle mahdollisesti aiheuttamat ympäristöhaitat.

Opiskelijan on tunnistettava puusepänteollisuuden käyttämiä kotimaisia puulajeja. Hänen on osattava työstää tuotteiden rakenteet puumateriaalin vaatimien toleranssien mukaisesti. Hänen on osattava tehdä yksinkertaisia työpiirustuksia, jotta kykenee keskustelemaan tuotannosta työkuvien perusteella.

Opiskelijan on osattava pitää työympäristönsä siistinä ja hyvässä järjestyksessä. Opiskelijan on osattava tehdä ohjatusti puusepänanalan tuotantotoiminnan koneistus-, kokoonpano- ja viimeistelytehtäviä siten, että pystyy tunnistamaan ja ratkaisemaan tyypillisimmät puusepänanalan perustuotanto-ongelmat.

Opiskelijan on osattava käyttää puusepänanalan liitosmenetelmiä tuotantoprosessissa, minkä vuoksi hänen on tunnettava liitosten rakenteet ja tiedettävä niiden lujuuden merkitys tuotteen käytölle. Opiskelijan on osattava toimia vastuullisesti ja yhteistyökykyisesti tuotantotiimin tai itseohjautuvan solun jäsenenä mahdollistaen omalta osaltaan tuotannon jatkuvan ja virheettömän etenemisen.

Opiskelijan on tunnettava yhteistoiminnan periaatteita ja pystyttävä kommunikoimaan omista työtehtävistään työyhteisössä. Hänen on tunnistettava oman työnsä ja osaamisensa merkitys koko tuotantotoiminnan kannalta ja tunnettava vastuunsa työnsä tuloksesta ja laadusta. Hänen on osattava toimia asiakkaiden tarpeet huomioon ottaen. Opiskelijan yrittäjälähtöisesti.

Opiskelijan on osattava valita ja käyttää ohjatusti puusepänanalan keskeisimpiä pintakäsittelyaineita tuotannon ja tuotteen käytön mukaan sekä ottaen huomioon niiden ympäristövaikutukset , työsuojeluvaatimukset sekä kierrätys- ja hävittämismahdollisuudet.

Oppilas tuntee useimmat puutuotteiden pinnankäsittelymenetelmät, -laitteet ja -materiaalit. Oppilas hallitsee ohjatusti puutuotteiden yleisimmät pinnankäsittelytyöt.

Tyydyttävä taso, T2

Opiskelijan on osattava käyttää puusepänanalan tuotantotoiminnassa tarvittavia käsityövälineitä sekä peruskoneita ja -laitteita ohjatusti ja turvallisesti sekä koneistuksen ja työvaiheiden kannalta oikeassa järjestyksessä.

Opiskelijan on tunnettava koneiden käyttötavat ja toimintakunnon vaatimukset. Hänen on osattava valita käyttökohteeseen ja - tarkoitukseen soveltuvat ja työstettävät levyrakenteet ja muut puusepänanalan materiaalit ottaen huomioon niiden tuotteille tai tuotannolle mahdollisesti aiheuttamat ympäristöhaitat.

Opiskelijan on ymmärrettävä työkuviin ja työmääräimien merkitys omassa työssään. Opiskelijan on tiedettävä oikea työstöjärjestys. Opiskelijan on huomioitava työturvallisuus tuotannon eri vaiheissa.

Opiskelijan on osattava valita ja käyttää ohjatusti puusepäntuotannon keskeisimpiä pintakäsittelyaineita tuotannon ja tuotteen käytön mukaan sekä ottaen huomioon niiden ympäristövaikutukset, työsuojeluvaatimukset sekä kierrätys- ja hävittämismahdollisuudet.

Oppilas tuntee muutamia puutuotteiden pinnankäsittelymenetelmiä, -laitteita ja -materiaaleja. Oppilas hallitsee ohjatusti puutuotteiden muutamia pinnankäsittelytyöitä. Oppilaan on ymmärrettävä viimeistelyn merkitys tuotteen loppulaadussa.

Tyydyttävä taso, T1

Opiskelijan on tunnistettava puusepän koneet ja suoriuduttava perustöistä ohjauksessa.

Opiskelijan on tunnettava koneiden käyttötavat ja toimintakunnon vaatimukset. Opiskelijan on ymmärrettävä työkuviin ja työmääräimien merkitys omassa työssään. Opiskelijan on tiedettävä oikea työstöjärjestys. Opiskelijan on huomioitava työturvallisuus tuotannon eri vaiheissa.

Oppilaan on ymmärrettävä viimeistelyn merkitys tuotteen loppulaadussa. Oppilas tuntee muutamia puutuotteiden pinnankäsittelymenetelmiä, -laitteita ja -materiaaleja. Oppilas hallitsee ohjatusti puutuotteiden muutamia pinnankäsittelytyöitä.

Opiskelu:

- oppikirjat, videot, Internet, kone-, laite-, ja tuote-esitteet
- koneiden ja laitteiden säätöharjoitukset
- konehuoltotyöt
- terien asetusharjoitukset
- mallineiden ja jigien valmistaminen
- asiakastöiden suunnittelu ja valmistus
- tuotteiden pintakäsittely
- työssäoppiminen

Arviointi:

- kirjalliset kokeet
 - työnäytteet
 - erilaiset projektit ja raportoinnit
 - työssäoppimis palaute
 - asiakastöiden valmistusprosessin seuranta
- valmiiden tuotteiden arviointi

- näyttökoe

4.5 Osaamisen tunnustaminen

Sen lisäksi, mitä laissa ja asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta (L 601/2005, 30 §, A 603/2005, 12 a §) on säädetty, tulee osaamisen tunnustamisella välttää opintojen päällekkäisyyttä ja lyhentää opiskeluaikaa. Osaamisen tunnustamisen edistämiseksi on kehitettävä erilaisia sitä helpottavia arviointimuotoja.

Siirryttäessä tutkinnosta toiseen tai lukiosta toisen asteen ammatilliseen koulutukseen on luettava hyväksi vähintään suoritettut yhteiset opinnot ja vapaasti valittavat opinnot.

Oppilaitoksessa on verrattava, että tunnustettavat opinnot tai muutoin hankittu osaaminen vastaavat opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Tarvittaessa opiskelijan on osoitettava osaamisen vastaavuus. Jos muualla suoritetuista opintokokonaisuuksista tai muutoin hankitusta koko opintokokonaisuuden kattavasta osaamisesta ei ole arvosanaa, tulee järjestää arviointi. Opintokokonaisuuden osa on voitava lukea hyväksi myös ilman arvosanaa. Opintokokonaisuuden osasta suoritettujen ammattiosaamisen näytöt tulee hyväksyä osaksi koko opintokokonaisuudesta annettavaa ammatti-osaamisen näyttöä, mikäli näin toteutettujen ammattiosaamisen näyttöjen arviointitiedot on tallennettu kohdan 4.7 mukaisesti. Kun opiskelijan aikaisemmat opinnot, toisessa oppilaitoksessa samanaikaisesti suoritettut opinnot tai muutoin hankittu osaaminen kattavat koko opinto-kokonaisuuden, arvosana on merkittävä päättötodistukseen. Opiskelijan aiemmin suorittamat ammattiosaamisen näytöt, jotka kattavat koko opinto-kokonaisuuden keskeisen osaamisen, tulee merkitä arvosanoineen näyttö-todistukseen. Jos arvosana-asteikko eroaa, on käytettävä kohdassa 4.6 olevaa arvosanojen muuntokaavaa. Todistukseen on lisättävä viitteeksi arvioinnin antaneen oppilaitoksen nimi.